کسری بودجه کشورهای نفت خیز در ۲۰۲۰ و نمایان شدن شکنندگی بودجه‌ها

استراتژی ۲۰۲۱؛ کاهش هزینه‌ها

عطیه لباف
خبرنگار

سال ۲۰۲۰ میلادی حدود دو هفته دیگر تمام می‌شود. سالی که به خاطر شیوع ویروس کرونا و اعمال محدودیت‌های تردد، قیمت نفت به کف ۱۱,۲۶ دلار در بشکه رسید؛ حتی در ۲۰ آوریل طی یک اتفاق بی‌سابقه قیمت معاملات آتی شاخص نفتی غرب تگزاس WTI به منفی ۴۰ دلار در بشکه سقوط کرد.

در نهایت تا این لحظه میانگین قیمت هر بشکه نفت خام در ۲۰۲۰ -شاخص برنت- به ۳۹,۲۳ دلار در بشکه رسیده است و این مسأله کشورهای نفتی را با بحران‌های جدی کسری بودجه، افزایش سطح بدهی به نسبت تولید ناخالص داخلی و در نهایت بحران‌های مالی مواجه کرده است و می‌توان گفت که کسری بودجه ۲۰۲۰ برخی از تولیدکنندگان نفت خام در نوع خود تاریخی خواهد بود.

برای بررسی این مسأله می‌توان به نقطه سربه‌سری قیمت نفت در بودجه کشورها (fiscal breakeven price) نگاهی انداخت. بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، اگرچه قیمت نفت مورد نیاز برای تراز کردن بودجه اکثر کشورهای نفتی نسبت به سال‌های اخیر کاهشی بوده اما به سبب افت قیمت نفت کشورها با کسری بودجه قابل توجهی در ۲۰۲۰ میلادی مواجه‌اند و این کسری به سال ۲۰۲۱ نیز انتقال خواهد یافت.

■ عربستان و نفت ۷۸ دلاری

عربستان بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده نفت خام عضو اوپک است که به سبب تولید بالا، به نسبت سایر اعضا تأثیرپذیری بیشتری از کاهش قیمت نفت خام دارد. بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول این کشور به نفت ۷۸,۲ دلار در بشکه برای تراز بودجه خود نیاز دارد اما نفت میانگین ۳۹ دلاری اجازه این کار را به سعودی‌ها نداده است.

رویترز در این رابطه به کسری بودجه فصلی عربستان سعودی اشاره می‌کند و می‌نویسد که فقط در سه ماهه سوم سال جاری میلادی عربستان ۴۰,۷۶۸ میلیارد ریال (۱۰,۸۷ میلیارد دلار) کسری بودجه ثبت کرده است. بلومبرگ نیز می‌نویسد: عربستان سعودی، در سه ماه نخست سال ۲۰۲۰ کسری ۹ میلیارد دلاری را تجربه کرده و این رقم برای سه ماهه دوم نیز ۲۹ میلیارد دلار بود؛ مقامات سعودی انتظار دارند کسری بودجه در سال ۲۰۲۰ به ۱۲ درصد از تولید ناخالص داخلی افزایش یابد و قصد دارند سال آینده ۷ درصد از هزینه‌ها را کاهش دهند. چراکه فشار ناشی از آشفتگی بازار نفت برای دولت همچنان در سال بعد نیز ادامه خواهد داشت

عربستان بودجه سال ۲۰۲۰ را با نفت ۶۳ دلاری بسته بود اما حالا اعلام کرده که برای ۲۰۲۱ بودجه را بر پایه نفت ۵۰ دلاری تنظیم می‌کند. این مسأله هرچند که با انتظارات از قیمت نفت در ۲۰۲۱ همخوانی دارد اما بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، سعودی‌ها برای تراز بودجه سال آتی خود به نفت ۶۷,۹ دلار در بشکه نیاز دارند و به طور میانگین نقطه سر به سری قیمت از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ برای این کشور ۸۰ دلار در بشکه خواهد بود. در همین حال انتظار می‌رود طبق مدل‌های کلان تجارت جهانی و انتظارات تحلیلگران، بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی در عربستان سعودی تا پایان سال ۲۰۲۰ به ۲۴ درصد برسد. در بلند مدت پیش‌بینی می‌شود بدهی دولت عربستان سعودی به تولید ناخالص داخلی با توجه به مدل‌های اقتصادسنجی در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۷ درصد افزایش داشته باشد. عربستان در سال ۲۰۲۰ رکورد تولید ۱۲,۵ میلیون بشکه در روز را به ثبت رساند. هرچند که برخی از تحلیلگران آن را عددسازی می‌دانند. البته این کشور به سبب شرکت در توافق کاهش تولید اوپک پلاس میانگین حدود ۹ میلیون بشکه در روز -۸میلیون مطابق توافق- تولید کرده است. این کشور انتظار داشت که در سال ۲۰۲۰ قیمت نفت به ۸۰ دلار در بشکه برسد و بتواند خصوصی‌سازی آرامکوی عربستان (بزرگترین شرکت نفتی جهان) را در قیمت‌های بالا انجام دهد. اما سقوط قیمت‌ها این پروژه را منتفی کرد.

■ عراق و درآمدی که کفاف حقوق‌ها را هم نمی‌داد

عراق، دومین تولیدکننده نفت خام عضو اوپک نیز سال بسیار سختی را پشت سر گذاشت. این کشور در ۲۰۲۰ میلادی حتی در پرداخت حقوق نیز مشکل داشت و اکثر پرداخت‌ها با تأخیر انجام شد.

صندوق بین‌المللی پول قیمت نفت مورد نیاز برای تراز بودجه این کشور را ۶۳ دلار برآورد می‌کند. برای سال ۲۰۲۱ نیز این کشور به نفت ۶۴ دلاری نیاز دارد. اما عراق می‌خواهد که بودجه سال ۲۰۲۱ خود را روی نفت ۴۲ دلار ببندد و هزینه‌های خود را در بودجه کاهش دهد تا کسری آن جبران شود. در عین حال مقامات این کشور پیش‌بینی کرده‌اند که قیمت نفت در سه ماه دوم سال ۲۰۲۱ احیا شود و با افزایش تدریجی ظرفیت تولید نفت این کشور به ۷ میلیون بشکه در روز شرایط بهبود یابد. این کشور اکنون کمتر از ۵ میلیون بشکه در روز نفت تولید می‌کند.

البته بدهی دولت عراق به تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۲۰۲۰ به ۵۵ درصد می‌رسد که یکی از بالاترین سطوح است.

■ امارات و نفت ۷۵ دلاری

امارات متحده عربی کشور دیگری است که صندوق بین‌المللی پول قیمت نفت مورد نیاز برای تراز بودجه ۲۰۲۰ آن را در رقمی بالاتر از ۷۵,۹ دلار در بشکه عنوان می‌کند. این کشور برای بودجه ۲۰۲۱ نیز به نفت ۶۶,۵ دلار در بشکه نیاز دارد. این نشان دهنده کسری بودجه امارات در ۲۰۲۰ و احتمالاً در ۲۰۲۱ است که احتمالاً یکی از عوامل تخطی امارات از توافق کاهش تولید اوپک پلاس -۹۰ هزار بشکه در روز بیش از سهمیه- و اختلافات اخیر با عربستان نیز هست.

پیش‌بینی می‌شود امارات متحده عربی به کسری مالی ۹,۹ درصد به نسبت تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۰ برسد و طبق پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول به ۵,۱ درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۱ محدود شود.

■ کسری بزرگ قطر در ۲۰۲۱

قطر دیگر عضو اوپک نیست اما تحلیل‌ها از این حکایت دارد که این صادرکننده بزرگ گاز جهان در سال ۲۰۲۱ گرفتار بزرگترین کسری بودجه خود طی چهار سال اخیر می‌شود. کسری بودجه قطر در حالی رو به رشد است که دولت قصد دارد مخارج خود را نسبت به سال گذشته ۷,۵ درصد کاهش دهد. بودجه سال آینده بر اساس این فرض بسته شده که قیمت‌های نفت به طور متوسط ۴۰ دلار بر بشکه است. البته اقتصاد قطر بر صادرات گاز استوار است.

■ ایران، تحریم و نفت ۳۹۵ دلاری

اگرچه مشکلات مالی تمام کشورهای نفتی تحت تأثیر شیوع ویروس کرونا و کاهش قیمت‌های انرژی رخ داده است اما مسأله ایران و ونزوئلا متفاوت است. چراکه حجم صادرات آنها به اجبار و به سبب تحریم‌ها کم شده و تراز بودجه آنها در قیمت‌های بالاتری برای نفت تخمین زده می‌شود. این در حالی است که ایران به کمترین وابستگی بودجه‌ای خود به نفت در سال ۲۰۲۰ میلادی دست یافته است و حتی با ونزوئلا نیز دیگر قابل مقایسه نیست. بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، ایران در ۲۰۲۰ برای تراز حساب جاری به نفت ۵۲۱,۲ دلار در بشکه نیاز داشت. البته برخلاف این پیش‌بینی اگرچه هر بشکه ۵۰ دلار در بودجه ۹۹ در نظر گرفته شده بود اما سهم درآمدهای نفتی در بودجه ۹۹ حدود ۱۰ درصد بود و از این طریق شرایط مدیریت شد.

حالا نفت در بودجه سال ۱۴۰۰ حدود ۴۰ دلار در بشکه و با سهم ۲,۳ میلیون بشکه‌ای آمده است. صندوق بین‌المللی پول قیمت مناسب برای تراز حساب جاری ایران در سال ۲۰۲۱ را ۳۹۵,۳ دلار پیش‌بینی می‌کند. توصیه تحلیلگران به ایران کاهش هزینه‌های بودجه سال آتی است. اما تولید و صادرات نفت ایران در غیر قابل پیش‌بینی‌ترین شرایط خود است. لذا باید منتظر ماند و دید که آیا پیش‌بینی صندوق درست است یا بودجه نویسان ایران.

بررسی

روسیه و نفت ۴۲ دلاری

روسیه یکی از ۳ کشور بزرگ تولیدکننده نفت خام است اما اقتصاد این کشور وابستگی کمتری به درآمدهای نفتی دارد. به طوری که مدل‌های اقتصادسنجی قیمت سر به سری نفت را برای تأمین بودجه این کشور در سال ۲۰۲۰ رقمی در حدود ۴۲ دلار نشان می‌دهد. رقمی نزدیک به میانگین قیمتی در ۲۰۲۰ که با وجود کاهش تولید روسیه به عنوان یک غیراوپکی حاضر در توافق کاهش تولید اوپک پلاس برای تراز بودجه روس‌ها در نظر گرفته می‌شود. این در شرایطی است که روس‌ها در سال ۲۰۱۳ به نفت ۱۱۴ دلاری برای تأمین بودجه خود نیاز داشتند و به مرور با توجه به تحولات اقتصادی این کشور و تقویت ارزش روبل در برابر دلار، این تراز بهبود یافت. حالا آنتون سیلوانوف، وزیر دارایی روسیه افزایش تدریجی تولید نفت مطابق تصمیم ۱۳ آذرماه وزیران نفت و انرژی اوپک پلاس را کمک کننده به بودجه روسیه می‌داند و می‌گوید: این توافق کمک می‌کند تا بودجه روسیه محقق شود. یکی دیگر از تولیدکنندگان نفت بزرگ غیر اوپکی، امریکایی‌ها هستند. افت قیمت نفت بسیاری از دکل‌های حفاری و تولید از چاه‌ها در بخش شیل -نفت غیر متعارف- این کشور را متوقف کرد و برنامه‌ها را به تعویق انداخت. البته با رسیدن قیمت نفت به ۵۰ دلار در هر بشکه دوباره برخی از دکل‌ها و چاه‌ها در حال فعال شدن هستند. به طوری که شرکت خدمات حفاری بیکرهیوز اعلام کرد که اکنون افزایش شمار دکل‌های حفاری نفت و گاز امریکا در یک هفته به بالاترین رقم از ماه ژانویه رسیده است و مجموع دکل‌های نفتی فعال امریکا در این هفته، با ۱۲ دستگاه افزایش به ۲۵۸ دستگاه رسید.

اخبار

اموال و دارایی‌های بلوکه شده ایران کجاست؟

اموال متعلق به بانک مرکزی در لوکزامبورگ اصلی‌ترین دارایی بلوک شده ایران توسط امریکا محسوب می‌شود.

از زمان خروج دولت ترامپ از توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۸ کارزار فشار حداکثری علیه اقتصاد ایران اعمال شد که در نتیجه آن صادرات نفتی ایران کاهش محسوسی را تجربه کرد. از زمان شیوع کرونا انتقادات در رابطه با ادامه یافتن کارزار فشار حداکثری بویژه در کنگره شدت یافته است؛ چرا که به عقیده مخالفان، تحریم‌ها باعث خواهد شد توانایی دولت ایران برای مقابله با کرونا به میزان زیادی تحت تأثیر قرار گیرد.

دفتر خدمات مطالعاتی کنگره امریکا با استناد به برخی از گزارش‌ها در مشکلات پیش آمده برای تأمین تجهیزات پزشکی و اقلام دارویی مورد نیاز ایران در مقابله با کرونا می‌نویسد: مقامات امریکایی صراحتاً اعلام کرده‌اند که تجارت بشردوستانه و اقلام غذایی مشمول تحریم‌ها قرار نمی‌گیرند. طبق تحریم‌ها، اکنون برخی از اموال و دارایی‌های ایران توسط امریکا توقیف یا مصادره شده‌اند.

به گفته این مرکز، تاکنون بیش از ۴۷۰۰ مورد شکایت از طرف اتباع امریکایی علیه ایران تنظیم شده که به موجب آن دادگاه‌های این کشور حکم به پرداخت حدود ۲.۵ میلیارد دلار غرامت به آنها داده‌اند. در حال حاضر اصلی‌ترین دارایی‌ها و اموال بلوکه شده ایران توسط امریکا شامل موارد زیر است:

۱- حدود ۱.۹ میلیارد دلار از دارایی‌های متعلق به بانک مرکزی ایران که در حسابی در سیتی بانک از طرف صندوق بورسی کلیر استریم لوکزامبورگ سرمایه‌گذاری شده بود. به گفته مقامات امریکایی، کلیراستریم متهم است اجازه دسترسی این منابع به نظام مالی امریکا را داده است.

حدود ۱.۶۷ میلیارد دلار از آن منابع توسط کلیراستریم به لوکزامبورگ منتقل شده است و برخی نهادهای قضایی لوکزامبورگی رسیدگی به آنها را خارج از حیطه اختیارات امریکا می‌دانند.

۲- برخی از اماکن دیپلماتیک ایران در امریکا نیز اکنون توقیف شده‌اند که ارزش آنها حدود ۵۰ میلیون دلار برآورد می‌شود. از جمله آنها می‌توان به سفارت سابق ایران در واشنگتن دی سی (در دوره محمدرضا شاه) و ۱۰ ملک دیگر اشاره کرد.

۳- املاک خیریه اعضا که در انگلیس به ثبت رسیده است به‌دلیل ارتباط با بنیاد علوی و با حکم دادستانی منطقه جنوبی نیویورک در سال ۲۰۰۹ توقیف شدند. طبق رأی دادگاه در ژوئن ۲۰۱۷ کنترل املاک این بنیاد در شهر نیویورک به امریکا واگذار شد./ ایسنا

تحویل ۳۷ پروژه تا شش ماه آینده

سعید محمد فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا(ص) گفت: به طور متوسط هر هفته یک پروژه عمرانی را تکمیل و تحویل داده‌ایم و طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده ۳۷ پروژه کلیدی را تا پایان فعالیت دولت تدبیر و امید تکمیل کرده و تحویل می‌دهیم./ایسنا

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
شماره ۹۹/۱۴
نوبت دوم
وزارت جهاد کشاورزی
شرکت شهرک‌های کشاورزی

شرکت شهرک‌های کشاورزی وابسته به وزارت جهاد کشاورزی به شماره ثبت ۴۹۵۳۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۹۴۷۰۶۵ در نظر دارد از محل اعتبارات عمرانی (اوراق خزانه اسلامی - با سررسید حداکثر دو ساله و سایر منابع اعتباری به تشخیص کارفرما) مناقصه عمومی یک مرحله‌ای موضوع " احداث کانال MCn از کیلومتر ۱۱+۳۰۰ تا ۱۲+۸۷۰ مجتمع پرورش میگوی ۶۰۰۰ هکتاری گمیشان واقع در استان گلستان" به شماره فراخوان ۲۰۹۹۰۰۱۵۳۶۰۰۰۱۰۶ را از طریق مناقصه عمومی سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید کلیه مراحل برگزاری مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

۱ مبلغ برآورد پایه: ۸۷۰۰۷ میلیون ریال
۲ مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۴۳۵۱ میلیون ریال
۳ حداقل رتبه و رشته مورد نیاز: رتبه ۵ رشته آب
۴ مهلت دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۳ لغایت ۱۳۹۹/۰۹/۲۹ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت
۵ مهلت ارسال پاسخ اسناد مناقصه: تا ساعت ۱۶:۰۰ بعد از ظهر تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۹ (از طریق سامانه مزبور)
۶ زمان بازگشایی پیشنهادها: ساعت ۱۰ قبل از ظهر روز چهارشنبه به تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۰ به آدرس بند ۷
۷ آدرس مناقصه‌گزار: تهران- خیابان شهید دکتر عباسپور (توانیر)- نبش کوچه گیتا- پلاک ۸
۸ هزینه درج دو نوبت انتشار آگهی در روزنامه‌های اطلاعات (نوبت اول)، ایران (نوبت دوم) و محلی استان گلستان به عهده برنده مناقصه می‌باشد.
۹ به پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط و مخدوش مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.
۱۰ سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.

دبیرخانه کمیسیون معاملات تلفن: ۱۷-۸۸۶۷۱۱۱۶

آگهی دعوت به همکاری
مرکز جامع سرطان بیمارستان برکت

با استعانت از خداوند متعال مرکز جامع سرطان بیمارستان برکت واقع در منطقه ۲۲ تهران به منظور تکمیل کادر پرسنلی خود در جایگاه‌های شغلی مورد نیاز، در نظر دارد از میان داوطلبان واجد شرایط در مقاطع تحصیلی دیپلم، کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری طبق شرایط در نظر گرفته شده (دریافت اطلاعات متقاضیان، برگزاری آزمون برخط (آنلاین)، مصاحبه روان‌شناختی، مصاحبه فنی-تخصصی، طب‌کار، گزینش و سایر شرایط استخدامی) و بر اساس آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های منابع انسانی و اسناد بالادستی دعوت به همکاری نماید. لذا از متقاضیان دعوت به‌عمل می آید جهت کسب اطلاعات بیشتر از شرایط استخدام به آدرس ذیل مراجعه فرمایند.

www.consulting.imi.ir/barekat

آگهی مناقصه عمومی

شهرداری کرمان در نظر دارد جهت تأمین لوازم برقی مورد نیاز پارک‌ها و فضاهای سبز سطح شهر با مبلغ برآورد تقریبی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (به صورت نقد یا ضمانت‌نامه بانکی) به مدت ۲ ماه با پرداخت ۷۰ درصد مبلغ قرارداد به‌صورت نقد و مابقی تهاتر با زمین، عوارض پروانه ساختمانی و تفکیک، از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید. لذا از کلیه تولیدکنندگان و فروشندگان حقیقی و حقوقی واجدشرایط، جهت شرکت در مناقصه دعوت به‌عمل می‌آید. متقاضیان می‌توانند جهت خرید اسناد از مورخ ۹۹/۹/۱۷ لغایت ۹۹/۱۰/۱ به واحد امور قراردادهای شهرداری مرکز و جهت تسلیم پیشنهادات تا مورخ ۹۹/۱۰/۶ به دبیرخانه شهرداری مرکز (به آدرس کرمان، میدان شورا، ساختمان جدید) مراجعه نمایند. بازگشایی پاکت‌ها مورخ ۹۹/۱۰/۷ می‌باشد. سایر اطلاعات و جزییات در اسناد مناقصه و لیست کالاهای مورد نیاز و اطلاعات تکمیلی آگهی در سایت شهرداری به آدرس kermancity.ir درج گردیده است.

مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شهرداری کرمان
۱۰۵۸۴۶۷